

- Με τον Μενέλαο Τσαούση και την Αθηνά Κρητικού
- With Menelaos Tsaousis and Athena Kritikou
- **Απομαγνητοφώνηση: Σελίδα 1 με 4 / Transcript: Page 4 till the end**

Απομαγνητοφώνηση

Ανδρική φωνή: Είναι τα Podcast, του hoponinclusion.com

Γυναικεία φωνή: Γεια σας, είμαι η Αθηνά Κρητικού, Ιδρύτρια και Πρόεδρος του Σ.Κ.Ε.Π. Σήμερα φιλοξενώ τον φίλο και συνεργάτη Μενέλαο Τσαούση, Διευθυντή στο Παιδικό Χωριό SOS της Βάρης και της Στέγης Νέων Αθηνών και εκπαιδευτή κινητικότητας και προσανατολισμού για άτομα με προβλήματα όρασης.

Ανδρική φωνή: Σκέψου μια κοινωνία για όλους, προσδοκίες, ελπίδες και διεκδικήσεις. Συζητάμε χωρίς φίλτρα όλα τα Τι, Πώς και Γιατί που μας προβληματίζουν.

Αθηνά Κρητικού: Μενέλαε μου καλημέρα, σε ευχαριστώ πάρα πολύ που είσαι κοντά μας σήμερα. Μενέλαε, η έννοια της προσβασιμότητας, για εσένα, είναι μόνο οι ράμπες;

Μενέλαος Τσαούσης : “Όχι, θα έλεγα ότι οι ράμπες είναι μόνο ένα μικρό κομμάτι της προσβασιμότητας και δεν είναι το μόνο και το μοναδικό, είναι πολλά άλλα πράγματα που πρέπει να είναι προσβάσιμα για να φτάσουμε στη ράμπα, προκειμένου να ανέβουμε ή να κατέβουμε το πεζοδρόμιο ή οτιδήποτε άλλο. Η προσβασιμότητα αγγίζει πάρα πολλές έννοιες, διαφορετικές και δράσεις : προσβασιμότητα στο σχολείο, προσβασιμότητα στο χώρο εργασίας, στα πανεπιστήμια και στο δομημένο περιβάλλον. Είναι στοιχεία που πρέπει να υπάρχουν προκειμένου να μην υπάρχουν εμπόδια στη πρόσβαση σε οποιονδήποτε έχει ανάγκη.

- Θα ήθελα τώρα να συζητήσουμε επίκαιρα και κρίσιμα θέματα, τα οποία είμαι σε θέση να γνωρίζω πόσο σε αγγίζουν και πόσο αφοσιωμένος είσαι στην επίτευξη τους. Θα πω απλώς τις λέξεις κλειδιά «Παιδική Προστασία», «Αποϊδρυματοποίηση», «Εναλλακτικές Μορφές Υποστήριξης Παιδιών».

- Η Αποϊδρυματοποίηση είναι ένας κύριος στόχος της Παιδικής Προστασίας, με την έννοια ότι τα παιδιά και γενικά τα άτομα που μπορεί να είναι και άτομα με αναπηρία, πολύ συχνά στη χώρα μας σε αντίθεση με άλλες ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης αλλά και του υπόλοιπου κόσμου, στη χώρα μας έχουμε ακόμα υψηλό ποσοστό παιδιών που βρίσκονται σε ιδρύματα, μεγαλώνουν σε ιδρύματα και αυτό έχει σίγουρα αρνητικές επιπτώσεις για την εξέλιξη τους, είναι κάτι που και ερευνητικά έχει αποδειχθεί σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό, και ευτυχώς μετά από προσπάθειες επαγγελματιών για πολλά χρόνια, τα τελευταία χρόνια το κράτος έχει συνειδητοποιήσει ότι πρέπει να κινηθούμε σε χώρα προς αυτή την κατεύθυνση, έχει εναρμονιστεί η νομοθεσία προς το κομμάτι της Αποϊδρυματοποίησης. Υπήρξε σύνδεση μεταξύ των δυο τελευταίων κυβερνήσεων προς αυτή την κατεύθυνση, κάτι που είναι πάρα πολύ σημαντικό. Ουσιαστικά ο νόμος ο οποίος αυτή τη στιγμή ισχύει, ψηφίστηκε από την προηγούμενη κυβέρνηση και εφαρμόζεται από αυτή, που αυτό από μόνο του είναι ένα πολύ θετικό στοιχείο. Η Αποϊδρυματοποίηση στη χώρα μας έχει ξεκινήσει, είναι κάτι που πρέπει να δουλέψουμε όλοι προς αυτή την κατεύθυνση και να αποδεχθούμε το νέο τρόπο υποστήριξης παιδιών που μεγαλώνουν μακριά από το βιολογικό τους οικογενειακό περιβάλλον, υπάρχουν σε κάποιο βαθμό αποτελέσματα, αλλά έχουμε και πάρα πολύ δρόμο μπροστά μας αν θέλουμε να πούμε ότι θα φτάσουμε στο σημείο να κλείσουμε πραγματικά τα ιδρύματα. Και όταν λέμε ιδρύματα δεν αναφερόμαστε μόνο στα ιδρύματα που φιλοξενούν παιδιά τυπικής ανάπτυξης, ιδρύματα που φιλοξενούν παιδιά ή άτομα με αναπηρία, που στη χώρα μας είναι πάρα πολλά και πολύ μεγάλος ο αριθμός.

- Θα κάνω μια αφελέστατη ερώτηση. Αποϊδρυματοποίηση εεε... για πολύ μικρά παιδιά...πρακτικά...δηλαδή, εγώ που δεν γνωρίζω πολύ το αντικείμενο, γιατί το αντικείμενο μου είναι τελείως διαφορετικό, όταν έχεις ένα βρέφος ή ένα παιδί που είναι έξι μηνών, υποθέτω ότι στα παιδικά χωριά SOS έχετε και βρέφη.....

- Έχουμε, έχουμε μιας μικρής ηλικίας...

- Έτσι δεν είναι; Μικρής ηλικίας.

- Όχι στη Βάρη, έχουμε τον Ξενώνα Φιλοξενίας Βρεφών στο Μαρούσι, τον Ξενώνα SOS, που εκεί φιλοξενούμε παιδιά μικρής ηλικίας.

- Εκεί τι μπορεί να γίνει για την Αποϊδρυματοποίηση, γιατί πρακτικά είναι...

- Αναλόγως, αναλόγως το νομικό καθεστώς του παιδιού, αν είναι καθαρό το κομμάτι της επιμέλειας, δηλαδή αν έχει αφαιρεθεί η επιμέλεια από το βιολογικό, οικογενειακό περιβάλλον, τότε σε αυτή την περίπτωση υπάρχει δυνατότητα υιοθεσίας. Όταν αναφερόμαστε σε παιδιά μικρής ηλικίας, δηλαδή παιδιά δύο, τριών, ενός έτους, τότε τα αιτήματα, είτε για αναδοχή, είτε για υιοθεσία είναι αρκετά. Άρα σχεδόν έχουμε εξασφαλίσει στη χώρα μας ότι ένα παιδί μικρής ηλικίας με τις καινούριες διαδικασίες που ακολουθούνται, δεν θα μείνει στο ίδρυμα, θα πάει σε κάποιο οικογενειακό περιβάλλον για αναδοχή, υιοθεσία ανάλογα με το νομικό καθεστώς του παιδιού. Το πρόβλημα είναι όταν

αναφερόμαστε σε μεγαλύτερα παιδιά που ζουν σε ιδρύματα, δηλαδή από παιδιά οχτώ ετών και πάνω, και ακόμα περισσότερο σε παιδιά ή άτομα με αναπηρία. Εκεί ενώ υπάρχει προσφορά, υπάρχει δηλαδή σημαντικός αριθμός παιδιών και ατόμων που ζουν σε ιδρύματα, είναι εξαιρετικά μικρό...ελάχιστοι οι υποψήφιοι ανάδοχοι ή υποψήφιοι προς υιοθεσία για αυτές τις περιπτώσεις. Είναι κάτι που πρέπει να δουλέψουμε περισσότερο, πρέπει να εκπαιδευτούμε περισσότερο σαν κοινωνία, πρέπει να κατανοήσουμε το όφελος που μπορεί να έχει ένα παιδί που μεγαλώνει σε ένα ίδρυμα, όταν θα βρεθεί σε οικογενειακό περιβάλλον και να ενώσουμε αυτή την επιθυμία που έχει ο υποψήφιος ανάδοχος γονιός με το ίδιο το παιδί, προκειμένου να μη μεγαλώσει στο ίδρυμα και να διευρύνουμε λίγο τα ηλικιακά όρια.

- Καταλαβαίνω, καταλαβαίνω.... Θα είναι λίγο άκομψο αυτό που θα πω, καταλαβαίνω ότι κάποιος θέλει να υιοθετήσει ένα πιο μικρό παιδί, versus ένα πιο μεγάλο παιδί, γιατί...Γιατί υποπτεύομαι ότι έχει την αίσθηση ότι το παιδί δεν θα θυμάται τα χρόνια στο ίδρυμα, ότι θα δεθεί απευθείας με τον γονέα και θα είναι απευθείας οικογενειακό μέλος. Ενώ όταν έχεις ένα παιδί οχτώ, δέκα, δώδεκα ετών, το παιδί θυμάται, ξέρει ότι ξεκίνησε από το ίδρυμα..ξεκίνησε μάλλον από μια οικογένεια προφανώς που είχε θέματα, κατέληξε στο ίδρυμα, για να φτάσει στην καινούρια οικογένεια. Άρα κατανοώ τον φόβο, κατανοώ την αγωνία των γονιών, η ερώτηση μου είναι: μια οικογένεια που θα υιοθετήσει ένα παιδί δέκα-δώδεκα ετών, μετά η δομή των παιδικών χωριών SOS θα ακολουθήσει, θα βοηθήσει την οικογένεια που έχει υιοθετήσει, να τους πλαισιώσει, να τους...και για πόσο καιρό;

- Βεβαίως. Τα παιδικά χωριά SOS έχοντας την επιμέλεια ενός παιδιού που πηγαίνει σε αναδοχή, διατηρούν την επιμέλεια, άρα έχουν και την ευθύνη. Προφανώς θα είναι δίπλα στον ανάδοχο γονιό για να τον υποστηρίξουν σε κάθε του βήμα, είτε προσφέροντας του υπηρεσίες είτε ακόμα και με....προσφέροντας του οικονομική βοήθεια για να αντιμετωπίζει τα έξοδα του αναδόχου παιδιού. Αντίστοιχα, οποιοδήποτε παιδί ανήκει σε κάποιο φορέα ή σε κάποιο ίδρυμα που έχει την επιμέλεια του και πάει στην ανάδοχη οικογένεια, και το ίδιο το ίδρυμα έχει ευθύνη αλλά και το κράτος πλέον έχει ευθύνη υποστήριξης του αναδόχου μέσα από τους θεσμούς που διατηρεί, έχει ανακοινωθεί φυσικά και ένα επίδομα το οποίο αντιστοιχεί στην αναδοχή, και θέλω να πιστεύω ότι αυτό το κομμάτι θα υποστηριχθεί ακόμα περισσότερο στο μέλλον ούτως ώστε να μην υπάρχουν και πρακτικές δυσκολίες που κάποιος μπορεί να αντιμετωπίζει προκειμένου να φτάσει στην αναδοχή ή στην υιοθεσία, και όταν μιλάμε φυσικά για ένα παιδί το οποίο μπορεί να αντιμετωπίζει και κάποιες δυσκολίες ανάπτυξης, μπορεί να έχει κάποια αναπηρία, τότε σίγουρα το κόστος είναι πολύ μεγαλύτερο και εκεί πρέπει να υπάρχει υποστήριξη, μεγαλύτερη υποστήριξη, προκειμένου να μην αποτελεί εμπόδιο σε κάποιον που θέλει να υποστηρίξει ένα παιδί το οποίο έχει δυσκολίες, αν θέλουμε να πούμε ότι θα καταφέρουμε να κλείσουμε τα ιδρύματα πρέπει να αλλάξουμε και νοοτροπία και να αλλάξουμε κατεύθυνση στους πόρους, πόροι για την υποστήριξη παιδιών, είτε αυτά μεγαλώνουν σε ιδρύματα είτε μεγαλώνουν οπουδήποτε, υπάρχουν, πάντα υπήρχαν, ασχέτως αν δεν είναι μεγάλοι, αυτοί οι πόροι πρέπει να κατευθυνθούν προς νέες διαδικασίες, οι οποίες είναι πιο φιλικές προς τα παιδιά και αναφέρομαι στην αναδοχή και υιοθεσία.

- Κακό σενάριο, υπάρχουν γονείς οι οποίοι μετά από έξι μήνες, δώδεκα μήνες σας λένε "Πάρτε πίσω το παιδί;" Συγγνώμη, είναι πολύ άκομψο αυτό που λέω....

- Ναι, ναι.

- ...αλλά υποπτεύομαι ότι υπάρχει.

- Υπάρχουν, και μάλιστα σε χώρες οι οποίες δουλεύουν χρόνια αυτό το κομμάτι υπάρχουν και ποσοστά. Τα ποσοστά όταν αναφερόμαστε σε παιδιά με αναπηρίες ή σε εφήβους που πηγαίνουν σε αναδοχή, εφήβους με παραβατικότητα, εφήβους με διάφορες δυσκολίες, εκεί είναι και πάρα πολύ σημαντικά, στην Αμερική είναι περίπου 30% σε αυτές τις περιπτώσεις, δηλαδή σχεδόν 1 στα 3 παιδιά μπορεί να μη πάει καλά. Αυτό δεν σημαίνει ότι είναι ένα πρόγραμμα το οποίο δεν πρέπει να προχωρήσει, αυτό σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχει καλύτερη εκπαίδευση προκειμένου να μην αυτές οι δυσκολίες φτάσουν στο αποτέλεσμα της επιστροφής του παιδιού.

- Από τη στιγμή που έρχεται μια οικογένεια και ζητάει, θέλει κάποιο παιδί, πόσος χρόνος χρειάζεται μέχρι να υιοθετηθεί ας πούμε το παιδί; Δηλαδή, περνάνε από κάποια εξεταστική, εντός εισαγωγικών, περίοδο; Τους ελέγχετε; Με ποιόν τρόπο τους ελέγχετε;

- Ναι, δεν τους ελέγχουμε εμείς πλέον, σύμφωνα με τις καινούριες διαδικασίες, υπάρχει...υπάρχει μια πλατφόρμα η οποία τρέχει από το Υπουργείο Εργασίας, από το Υπουργείο Εργασίας από το Υφυπουργείο της Πρόνοιας, υπάρχει το anynet, η πλατφόρμα λέγεται....μπορεί να τη βρει κάποιος στο διαδίκτυο είναι www.anynet.gr, ή μέσα από το raidi.gr μπορεί να βρει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες. Υπάρχει διαδικασία πιστοποίησης, έχει φυσικά χρόνο η διαδικασία πιστοποίησης όσον αφορά τον υποψήφιο ανάδοχο, θα σας έλεγα ότι χονδρικά από την ώρα που ξεκινάει κάποιος, εκείνο που διαπιστώνω, ακούγοντας διαφορετικές περιπτώσεις είναι ότι αυτός ο χρόνος μπορεί να είναι τέσσερις με έξι μήνες, αναλόγως την περιοχή, τα αιτήματα που υπάρχουν προς αξιολόγηση, ας πούμε μισό χρόνο. Εκείνο που έχει βελτιωθεί είναι ο χρόνος που αφορά το παιδί, έχει μειωθεί αρκετά και αυτό είναι σημαντικό. Ο καινούριος νόμος έχει δικλίδες ούτως ώστε ο χρόνος που το παιδί μένει σε ένα ίδρυμα να μην είναι μεγάλος όπως ήταν στο παρελθόν, να πέσει αυτός ο χρόνος. Άρα, υπάρχει ένας χρόνος αναμονής όσον αφορά τον υποψήφιο που θα μπει στη διαδικασία της αναδοχής, αλλά έχει μικρύνει προς όφελος του παιδιού ο χρόνος που τα παιδιά κάθονται αντίστοιχα σε ιδρύματα μέχρι να γίνει η διαδικασία της αναδοχής. Στο παιδικό χωριό SOS που το δουλεύουμε συστηματικά, κάνοντας μια εισαγωγή παιδιού, μπαίνει στο σύστημα στους τρεις μήνες με το που γίνεται η εισαγωγή, αυτό αναφέρεται σε όλα τα ιδρύματα στην Ελλάδα, είμαστε υποχρεωμένοι μετά από τρεις μήνες να ανεβάσουμε το παιδί στην πλατφόρμα είτε για αναδοχή είτε για υιοθεσία. Κατά μέσο όρο από τη στιγμή που ανεβαίνει το παιδί μετά από δύο ως τρεις μήνες, αν βρεθεί υποψήφιος, φεύγει από το ίδρυμα.

- Μενέλαε μου, σε ευχαριστώ πάρα πολύ, θα τα ξαναπούμε σύντομα.

Ανδρική φωνή: Ιστορίες αισιοδοξίας αλλά και ιστορίες της διπλανής κλειστής πόρτας που συχνά δεν υποψιαζόμαστε

Για να μη χάσετε κανένα επεισόδιο από τα podcast του Hop On Inclusion, ακολουθήστε μας στο Spotify, Google Podcast, Apple Podcast, Podbean, και φυσικά στο hoponinclusion.com.

Transcript

Male Voice: These are the Hoponinclusion.com Podcasts

Female voice: Hello, my name is Athena Kritikou, Founder and President of SKEP. Today I am hosting my friend and partner Menelaos Tsaousis, Director of the SOS Children's Village of Vari and the Athens Youth Shelter. He is also a mobility and orientation trainer for the visually impaired.

Male voice: Imagine a society for all: expectations, hopes and assertions. We discuss all the Whats, Hows and Whys that trouble us, without any filters.

Athena Kritikou: Good morning, Menelae, thank you very much for being with us today. Menelae, is the concept of accessibility only ramps for you?

Menelaos Tsaousis: No, I would say that ramps make up only a small part of accessibility and it's not the only one. There are many other things that need to be accessible to get to the ramp, for example to go up or down the sidewalk. Accessibility touches on many different concepts: accessibility in school, accessibility in the workplace, in universities and in the infrastructure. These are elements that must be present so that there are no barriers for anyone in need.

- I would now like to discuss current and critical issues, which I am in a position to know how much they touch you and how committed you are to supporting them. I will just say the keywords "Child Protection", "Deinstitutionalization", "Alternative Forms of Child Support".

- Deinstitutionalization is a main goal of Child Protection, in the sense that children, and in general people who are disabled, are brought up in institutions and this definitely has a negative impact on their development. Very often in our country Greece, in contrast to other developed countries in Europe and the rest of the world, we still have a high percentage of children who are in institutions. As recent research has proven how detrimental this is, and thanks to the efforts of professionals in recent years, the state has realized that we have to move on as a country in this direction. So legislation, has been going towards the direction of Deinstitutionalization. Fortunately, there has been an understanding between the last two governments in this direction, which is very important. Essentially, the law that is currently in force was passed by the previous government and is being implemented by the present one, which in itself is a very positive factor. Deinstitutionalization in our country has begun, it is something we must all fully support and accept this new way of aiding children who are raised apart from their biological family environment. There are positive results to some extent, but we have a long way to go if we want to say that we have reached the point of actually closing the institutions. When we say institutions, we are not only referring to the ones that host children of typical development, but also to institutions that host children or people with disabilities. In our country there very many such establishments, with large populations.

- I'm going to ask a naive question. Deinstitutionalization uh... practically... do you have an infant or a child who is six months old? I am guessing that in SOS children's villages you also have infants...

- Yes we do.... Not in Vari, but we have the Children's Hostel in Maroussi, the SOS Hostel, where we host young children.

- What can be done there about Deinstitutionalization, because practically it is...

- It all depends on the legal status of the child. If the issue of custody has been decided, that is, it has been removed from the biological family, then there is the possibility of adoption. When we talk about a very young child, i.e. children of one, two, three years old, then the request made by either the fostering or adoptive candidate is enough. So, in Greece we have almost guaranteed that through the new procedures, a young child will not remain in an institution, but rather will go to a family environment for fostering or adoption, depending on his/her legal status. The problem, however, is when we deal with older children who live in institutions - children of eight years and older - and even more so with children with disabilities. While there is a significant number of these children living in institutions, the number of prospective adopting families or candidates is extremely small. It is something we need to work on more, we need to educate ourselves more as a society; what we need to understand is that a child raised in an institution can have, can have great benefits when he becomes part of a family environment. If we bring together the desire of the foster parent to adopt with the desire of the child to be raised in a family, then we can widen the age limits even a little bit more.

- I understand, I understand.... what I'm going to say might sound crude... I understand someone wanting to adopt a younger child, versus an older one. I suspect the adoptive candidate has a feeling that the child will not remember the years in the institution, therefore he/she will bond more strongly with the parents and become a more "authentic" family member. Whereas a child of eight, ten, twelve years old, will remember the years in the institution... he/she was probably taken from a family that obviously had issues, then ended up in the institution where he/she might get adopted by a new family. So, I understand the fear, I understand the anxiety of the prospective parents and my question is: will the SOS Children's Villages help and support the adopting family who takes on an older child and/or with disabilities and for how long?

- Of course. The SOS Children's Villages retain custody of a child who goes into foster care, therefore they also have the responsibility of said child. They will obviously be by the foster parents' side to support them every step of the way, either by offering them services or even by offering them financial help to cover with the expenses of the foster child. Therefore, any child who belongs to an organization or an institution that has custody and then goes to a foster family, the institution of course has responsibility over him, but now the state must also support the sponsor through its own institutions. It has also been announced that an allowance will be given to foster families, according to the child's needs. I want to believe that this financial aid will be even more generous in the future so there will be no practical difficulties for someone to decide on fostering and/or adopting, especially when we are talking about a child who faces developmental difficulties, or may have a disability, then certainly the cost is much higher and there must be a lot of support. If we really want to close the institutions, we must change our mindset and redirect the resources that support these children, whether they are raised in institutions or elsewhere. These resources exist, they have always existed and regardless of the amount, they must be directed to new processes, which are more friendly towards children, and I refer to foster care and adoption.

- Ok. Here is a bad scenario: are there parents who after six months, twelve months say to you "I want you to take the child back"? I am sorry, I know it is very disturbing what I am asking...

- Yes Yes.

- ...but I suspect there are...

- Yes, there are. In fact, countries that have been working on this issue for years have carried out research and presented percentages. The percentages of children with disabilities, adolescents who go into foster care, adolescents with delinquency, adolescents with various difficulties are about 30% in the USA that is, almost 1 in 3 children does not do well in the foster families. This, of course, doesn't mean that the program shouldn't go forward, nor that the challenges that arise should result in the return of the child.

- From the moment a family is interested in a child, how long does it take until the child is adopted? Do they go through a trial period? Do you check and evaluate them?

- Well, according to the new procedures, we no longer evaluate them as there is a platform that is run by the Ministry of Labor, by the Deputy Ministry of Welfare, there is a platform called anynet. Anyone interested can find it on the internet at www.anynet.gr, or through paidi.gr for all the necessary information. There is a certification process, of course and it takes time as far as the prospective sponsor is concerned, I would say roughly from the time one starts, it takes approximately 4 to 6 months, from the cases I've heard. Of course, this time frame depends on the area, the requests that must be evaluated, but I would say half a year. What has definitely improved is the time the child remains institutionalized, it has decreased quite a bit and that is important. The new law has safeguards so that the time the child stays in an institution is not as long as it was in the past. So, there is a waiting period for the candidate family, but fortunately the waiting time for the child in the institution has shortened. In the SOS Children's Villages we work on it systematically. After 3 months of a child's arrival to the Village, we have the obligation to upload him/her on to the platform, either for foster care or adoption and this applies to all institutions in Greece. On average, from the moment the child is officially on the platform, he/she leaves the institution usually after two to three months.

- Menelae, thank you very much, we will talk again soon.

- Male voice: Stories of optimism but also stories of what goes on behind closed doors that we often don't suspect.

To never miss an episode of the Hop On Inclusion podcasts, follow us on Spotify, Google Podcasts, Apple Podcasts, Podbean, and of course hoponinclusion.com.